

[72&A-13]
GVJ

SEAT No. _____

No. of Printed Pages : 3

સરદાર પટેલ વિશ્વ વિદ્યાલય
બી. એસ. સી. સેમેસ્ટર-II
એપ્રિલ ૬, ૨૦૧૮, શુક્રવાર
સમય: ૦૨:૦૦ થી ૦૪: ૦૦
US02EMTH02
(ગણિત શાસ્ત્ર)

કુલ ગુણ: ૭૦

Q.1 નીચેના પ્રશ્નોમાં ખરો વિકલ્પ પસંદ કરીને તે વિકલ્પને તમારી ઉત્તરવાહીમાં લખો..

[10]

(1) જો f એ યુગ્મ વિધેય હોય તો $f(-x) = \dots\dots\dots$

- (a) $f(x)$ (b) $-f(x)$ (c) 2 (d) આમાંનું કોઈ નહિ.

(2) $\int x + e^x dx = \dots\dots\dots$

- (a) $x^2 + e^x + c$ (b) $x + e^x + c$ (c) $\frac{x^2 + 2e^x}{2} + c$ (d) $\frac{x + e^x}{2} + c$

(3) વર્તુળ $x^2 + y^2 = a^2$ પરનાં કોઈ પણ બિંદુ માટે $\int (x^2 + y^2) dx = \dots\dots\dots$

- (a) $ax + c$ (b) 0 (c) $a^2x + c$ (d) આમાંનું કોઈ નહિ.

(4) જો $a < c < b$ હોય તો $\int_a^c f(x) dx + \int_c^a f(x) dx = \dots\dots\dots$

- (a) $2 \int_a^c f(x) dx$ (b) $2 \int_c^b f(x) dx$ (c) $2 \int_a^b f(x) dx$ (d) આમાંનું કોઈ નહિ.

(5) $\int_0^1 xe^x dx = \dots\dots\dots$

- (a) -1 (b) 1 (c) 0 (d) આમાંનું કોઈ નહિ.

(6) વિકલ સમીકરણ $\frac{d^2y}{dx^2} + \left(\frac{dy}{dx}\right)^3 + xy = 0$ ના ઘાત અને પરિમાણ $\dots\dots\dots$ છે.

- (a) 2, 1 (b) 1, 2 (c) 3, 1 (d) 2, 3

(7) $\lim_{x \rightarrow 0} \sin x = \dots\dots\dots$

- (a) 1 (b) 0 (c) -1 (d) આમાંનું કોઈ નહિ.

(8) વિકલ સમીકરણ $\frac{dy}{dx} = y$ નો ઉકેલ $\dots\dots\dots$ છે.

- (a) x (b) 0 (c) e^x (d) આમાંનું કોઈ નહિ.

(9) $\int (x-a)(x-b)(x-c)\dots(x-z) dx = \dots\dots\dots$

- (a) પાંચ ઘાત વાળી બહુપદી (b) સાત ઘાત વાળી બહુપદી
(c) અચળ બહુપદી (d) આમાંનું કોઈ નહિ.

(10) $\frac{d}{dx} \tan^{-1} x = \dots\dots\dots$

- (a) $\frac{1}{1+x^2}$ (b) $\frac{1}{1-x^2}$ (c) $\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$ (d) $-\frac{1}{1+x^2}$

Q.2 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ દસના ઉત્તર લખો.

[20]

(1) ગણો: $\int \frac{x^2}{1+x^6} dx.$

(P.T.O)

(2) ઉકેલો : $x dy - y dx = 0$.

(3) શોધો $\frac{d}{dx} \log(\sin x)$.

(4) સંકલન $\int_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{4}} \cos^2 x dx$ ની કિમત શોધો.

(5) શોધો: $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{\cot x}{\frac{\pi}{2} - x}$.

(6) સમીકરણ $x^2 y + y^2 x = e^{x+y}$ નું વિકલન શોધો.

(7) સંકલનના મૂળભૂત પ્રમેયનું વિધાન લખો.

(8) સમીકરણ $y = a \sin(x + b)$ નું વિકલ સમીકરણ શોધો.

(9) વ્યાખ્યાયિત કરો: વિકલ સમીકરણ, વિકલ સમીકરણના ઘાત અને પરિમાણ.

(10) જો લક્ષ $\lim_{x \rightarrow -2} \frac{3x^2 + ax + a + 3}{x^2 + x - 2}$ નું અસ્તિત્વ હોય તો a નું મૂલ્ય શોધો.

(11) ગણો : $\int_{\log_a 1}^{\log_a 2} a^x dx$.

(12) શોધો: $\int x \cos x dx$.

Q.3

(a) વ્યાખ્યાનો ઉપયોગ કરીને નીચેના વિધેયોનું વિકલન શોધો.

(i) $\sqrt{x}$ (ii) e^{3x} .

[5]

(b) જો $y = \cos^{-1} \left(\frac{3 + 5 \cos x}{5 + 3 \cos x} \right)$ હોય તો સાબિત કરો કે $\frac{dy}{dx} = \frac{4}{5 + 3 \cos x}$.

[5]

OR

Q.3

(c) નીચેના વિકલન શોધો:

[5]

(i) $\frac{d}{dx} ((\sin x)^x + x^{\cos x})$ (ii) $\frac{d}{dx} (x^{\sqrt{x}} + (\sqrt{x})^x)$, $x > 0$

(d) ગણો: $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{\sqrt{x+2} - \sqrt{3x-2}}$

[5]

Q.4

(a) નીચેના સંકલન શોધો:

[5]

(i) $\int \frac{1}{\sqrt{2x^2+3}} dx$, (ii) $\int \frac{dx}{x^2 \sqrt{1-x^2}}$.

(b) ગણો: (i) $\int \frac{\sqrt{3-x}}{x} dx$ $x \in (0, 3)$, (ii) $\int \frac{(\log x)^n}{x} dx$, $x > 0$.

[5]

OR

Q.4

(c) નીચેના સંકલન શોધો:

[5]

(i) $\int \frac{x^3 + 3x^2 + 4}{\sqrt{x}} dx$, $x > 0$, (ii) $\int \frac{\cos x}{\cos x - 1} dx$

(d) નીચેના સંકલન શોધો:

[5]

(i) $\int x^3 \tan^{-1} x dx$. (ii) $\int \frac{\cos 2x}{\sin^2 2x} dx$

Q.5

(a) ગણો: (i) $\int_0^2 \frac{6x + 3}{x^2 + 4} dx$, (ii) $\int_0^{\frac{1}{2}} \frac{\sin^{-1} x}{(1 - x^2)^{3/2}} dx$.

[5]

(b) જો $\int_0^k \frac{dx}{2 + 8x^2} = \frac{\pi}{16}$ હોય તો k નું મૂલ્ય શોધો.

[5]

OR

Q.5

(c) જો $f(x) = f(a + b - x)$ તો સાબિત કરો કે $\int_a^b xf(x) dx = \frac{(a+b)}{2} \int_a^b f(x) dx$.

[5]

(d) ગણો: (i) $\int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{dx}{4 \sin^2 x + 5 \cos^2 x}$, (ii) $\int_0^{\pi} \sin^4 x \cos^3 x dx$.

[5]

Q.6

(a) વિકલ સમીકરણ $\frac{dy}{dx} = e^{x+y}$ ઉકેલો અને પ્રારંભિક શરત $y(1) = 1$ નો ઉપયોગ કરીને વિશિષ્ટ ઉકેલ શોધી તેના પરથી $y(-1)$ શોધો.

[5]

(b) સમીકરણ $y = x^2 + cx$ એ વિકલ સમીકરણ $xy' = x^2 + y$ નો વ્યાપક ઉકેલ છે તેમ બતાવો, જ્યાં c એ યથેચ્છ અચળ છે.

[5]

OR

Q.6

(c) x-અક્ષ પર કેન્દ્ર અને એક ત્રિજ્યા વાળા વર્તુળના સમૂહ નું વિકલ સમીકરણ શોધો.

[5]

(d) વિકલ સમીકરણ $x(1 + y^2)dx - y(1 + x^2)dy = 0$ ને ઉકેલો.

[5]

3

